

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MERDAMY, MORDUCHNY!

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

Wicie, że słowa MERDAĆ i MORDA mają wspólnych przodków? Mimo że MERDANIE i MORDEĘ dzieli tak wiele: MERDA się ogonem, a nie mordą, zatem MORDEĘ od MERDANIA dzieli cała długość psa, poza tym MORDA jest zdecydowanie niepochlebny, a nawet obraźliwym określeniem, zaś MERDANIE – okazywaniem (psiej) radości, do tego jeszcze MORDA ma stosunkowo „stacyczną” definicję, zaś słowa MERDAĆ i MERDANIE – dynamiczną, to jednak i MORDA, i MERDAĆ pochodzą od tego samego wspólnego prastłowiańskiego przodka. Jest nim czasownik *mṛdati ‘machać, kiwać’, którego bezpośrednim kontynuantem jest współczesny czasownik MERDAĆ. Prastłowiańska *mṛda – „językowa babcia” dzisiejszej MORDY – to rzeczownik odczasownikowy powstały od tego samego słowa – prastłowiańskiego czasownika *mṛdati. Należy przypuszczać, że pierwotnie MORDA była określeniem pyska nie psiego, tylko krowiego, owczego lub koziego. Dlatego że to przeżuwacze miarowo poruszają – a więc MERDAJĄ – pyskiem, przeżuwając pokarm (pamiętacie przecież wierszyk „Czarna krowa w kropki bordo gryzła trawę, kręcąc mordą”). Słowo MORDA oznaczało zatem najpierw ‘pysk krowy, owcy lub kozy’, a z czasem – ogólnie – ‘pysk, paszcza’.